

SINTERKLAAS IN HASSELT

Karel Baeten - Klasje brengt bezoek aan Sinterklaas

In Hasselt komt de Sint traditioneel het eerst aan op de eerste zaterdag van november, in de kanaalkom. Er zijn nog andere grote Sint-tradities zoals in Alden Biesen, de Limburghal in Genk of in Antwerpen. Hasselt huldigt het principe dat de Sint in Hasselt blijft tot op zijn verjaardag.

Hij komt aan met de boot, springt dan op zijn paard en doorkruist de hele shoppingstad in een **optocht**. Hij ontmoet daarbij duizenden mensen en hij probeert zo inclusief mogelijk te zijn voor alle mogelijke bevolkingsgroepen zoals een bezoekje aan de motorclub van OKRA en de rolstoelkinderen van INTESA. Er zijn ook roetpieten, wat normaal is want die hebben in de schoorstenen gezeten en hangen dus vol roet. Hierover wordt geen discussie gevoerd in Hasselt. Op de pui van het stadhuis neemt hij ongeveer duizend kinderen op de schoot. Daarna gaat hij een pint drinken in zijn stamcafé en opent hij dezelfde dag het huis van de Sint. Hij blijft in Hasselt en is, elke dag waarop de winkels open zijn, **te bezoeken in zijn huis** tot en met 5 december. Dan sluit hij ook weer het huis samen met honderden schoolkinderen, hij wandelt dan weer door de stad en zegt tegen alle winkeliers en shoppers: *'Tot volgend jaar, hou u goed'*. Dan stapt hij op de boot en vertrekt.

De traditie dat de Sint eerst aankomt in de stad Hasselt bestaat **al 70 jaar**. Dat hij zijn huis opent in Hasselt, er blijft wonen en dagelijks aanwezig is in het huis, is vrij recent. Het bestaat al twee jaar. Vroeger legde Sinterklaas **bezoeken** af aan meer dan 100 verenigingen, gezinnen en handelaars samen met zijn pieten. Later verscheen hij meer en meer in het straatbeeld, dat begon met een tocht per bolderkar op een koopzondag. Die kende veel succes en zo was Sinterklaas vaker aanwezig in de stad. Daaruit ontstond het idee voor het Huis van Sinterklaas. Elk jaar woont hij in een ander huis, op die manier komen verschillende locaties in de stad in de aandacht. Hasselt is en blijft een shoppingstad en geniet ervan om zo veel mogelijk bezoekers en kopers naar diverse plaatsen in de stad te lokken. Het huis wordt elk jaar ingericht in een leegstaand pand, zo zorgt de Sint daar voor beleving.

Om de Sint, zijn pieten en conchita's te kunnen verwelkomen, slaan inwoners de handen in elkaar en bereiden zij de komst goed voor. Bij de voorbereidingen staat **samenwerking en verbinding centraal**, met de lokale overheid, de middenstand, scholen en met verschillende plaatselijke verenigingen. Deze samenwerking heeft voordelen voor de handelaars, de middenstand en de politieke overheid. Het schepencollege ondersteunt het huis voor minstens 7 jaar. Zo kan de traditie van de intrede van Sinterklaas voor de kinderen in ere gehouden worden en kunnen wijken, verenigingen en scholen betrokken worden. Tevens wordt ingespeeld op nieuwe tendensen zoals de roetpieten, conchita's en aandacht voor diversiteit.

In januari beginnen de voorbereidingen in het kleine comité. Tegen eind maart moet een conceptnota bij het schepencollege liggen met de accenten voor het komende jaar. Daarmee worden ook de eigenaars van lege handelspanden voorbereid. In de volgende drie maanden werkt een groep van vijf mensen samen om ideeën te verzamelen, het creatieve voorwerk. In het derde kwartaal worden alle creatieve ideeën gecheckt op haalbaarheid en worden de contacten gelegd om tot resultaten te komen, bijvoorbeeld met Rombouts om bij elke tas koffie die in Hasselt gedronken wordt een koekje met de afbeelding van Sinterklaas te leggen.

De **lokale verankering** is belangrijk. De berg snoep in het Sinterklaashuis komt van Hasseltse handelaars die heel positief reageren en doneren, in tegenstelling tot grote ketens. In winkelstraten waar bijna niemand meer woont, ontbreekt die lokale verankering en is er minder betrokkenheid.

Communicatie is een belangrijk aandachtspunt. De aanwezigheid op sociale media kan een klus zijn voor hogeschoolstudenten en zo kunnen nieuwe, jonge doelgroepen aangeboord worden. Secundaire GO-school LEVEL X werkt mee aan het nieuwe pietendiploma binnen hun opleiding grafische vormgeving. Zo worden jongeren gesensibiliseerd om mee te denken over het 'moderniseren' van de bestaande tradities. Ze worden mede eigenaars. Het betrekken van jongeren gebeurt ook op andere manieren. De jongeren van secundaire scholengroep HAST hebben de grote stoomboot ontworpen en gemaakt. De nocturnes van Sinterklaas, waarbij hij 's avonds een tocht maakt door de winkelstraten, hebben er dit jaar toe geleid dat een 400-tal volgers van de stoet samen met de Sint zijn gaan turnen. In de kleuterklassen dansen de gymjuffen op de moderne versie van het sinterklaaslied. Whatsapp wordt ingezet voor praktische taken, het is een ongelofelijk levende community in de uitvoeringsperiode.

Er was een **zoekopdracht voor kinderen met de fotoreeks 'Een dag van Sinterklaas in Hasselt: waar is het verdwenen schoentje?'** In etalages verspreid in de stad lagen 12 foto's, gratis op te halen door kinderen. Op de achterkant van elke foto stond een deel van de tekst waarmee ze het volledige verhaal van het verdwenen schoentje konden lezen. Andere tips waren te horen op het youtubekanaal Sinterklaas3500 in het liedje over het verdwenen schoentje, in het Hasselts dialect. Op een van de foto's voert de Sint zijn kippen, dat was de opdracht voor de kleurwedstrijd.

Het **Sinterklaasliedje** is het resultaat van een samenwerking tussen Eddy Vanvoorden en enkele Hasselaren achter de week van het Hasselts dialect (Karin De Greeve, Armand Schreurs en Jos Tuts). Het lied werd gelanceerd op een avond in het Huis van de Sint, en het werd geïntroduceerd in de scholen. Sommige klassen kwamen het liedje zelfs zingen in het Huis.

De stad sponsort zodat het huis gratis open staat voor iedereen. De Sint kan zich bezighouden met de essentie: bezoek ontvangen. Scholen betalen per klas voor een exclusief bezoek, zo'n honderdtal klasjes maken hier gebruik van.

Tegenwoordig brengt de Sint ook **conchita's** mee, die bezoekers ontvangen in het huis met snoep en speculaas. Het leeft enorm bij de kinderen, want conchita's zorgen goed voor alle noden van Sinterklaas. De conchita's dragen ook zorg voor iedere bezoeker en voor de huiselijkheid: Het huis ademt de sfeer van een warme thuis waar de Sint echt woont, met living, slaapkamer, badkamer... De conchita's compenseren het gebrek aan voldoende pieten. In enkele jaren tijd bestaat deze ongelofelijke groep al uit 34. De pieten en de Sint nemen hun tijd voor de bezoekers, ze gaan in interactie met iedereen.

De Sint ondersteunt ook de boodschap van **duurzaamheid**. Tweedehandswinkel Okazi engageert zich om te zorgen voor de inrichting van het huis. Het repaircafé maakt de gordijnen en het huis functioneert goed: de vereniging van handelaars huren een kamer voor een tweemaandelijks vergadering. OKRA houdt er creatieve knutselworkshops. De hotelschool organiseert er speculaasworkshops voor leerlingen van 5de en 6de leerjaar, dat stimuleert tevens een studiekeuze richting hotelschool. Er zijn meer dan 10.000 bezoekers, een groeiend succes!

Alle medewerkers van de Hasseltse stadsdiensten en de vele scholieren en vrijwilligers die op het terrein hand- en spandiensten leverden, worden door de stad uitgenodigd op de **'afterparty'**. Ze worden dan in de bloemetjes gezet.

Al sinds ik een twintiger ben, help ik, Jaak, bij elke intrede van de Sint en bij het managen van het Huis van de Sint. Het stimuleert mij dat ik mensen weer kan laten samenkomen op een leuke en haalbare manier. Dat ik op deze manier het sociale engagement van mensen kan aanwakken. Dergelijk engagement is mogelijk, omdat het overzichtelijk is. Het is jaarlijks slechts een korte periode en het is lokaal. Bij ons thuis leeft het sinterklaasgebeuren het ganse jaar door: Isa maakt samen met de hoofdconchita de uurroosters, zelfs de jaarlijkse gezinsfoto met nieuwjaar droeg dit jaar de symboliek van de Sint mee. Ik wil nog vijf jaar helpen, tot zijn zeventigste.

**Gebaseerd op een interview door Karel Baeten met Jaak Nijs.*

**Deze inzending kadert binnen het project Beleving. 100 levende gebruiken en tradities in Limburg. Een initiatief van het Limburgs Volkskundig Genootschap, in samenwerking met ECRU Erfgoed en Erfgoed Haspengouw, Werkplaats immaterieel erfgoed, Openluchtmuseum Bokrijk, Heemkring Vaart, Haspengouw. TV vzw, Academie voor Streekgebonden Gastronomie en AVANSA-Limburg.*

INZENDER

Jaak Nijs

LOCATIE

3500 Hasselt

PERIODE

Eerste zaterdag van november tot en met 5 december

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#feest #stoet #ritueel #sociaal gebruik #muziek
#dialect